Dosarul nr. 2p/s-84/2023 /2-23128586-38-2p/s-06092023-1/

H O T Ă R Â R E

În numele Legii

13 octombrie 2023 **or. Rezina**

Judecătoria Orhei, sediul Rezina

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul Dorina Cebanița

Grefier Marta Negara

Cu participarea:

Petiționarei Gheorghița Valentina, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în **********;

Avocatului petiționarei, Goncear Aurel, în baza mandatului seria/nr. MA 1766200 din 12.10.2023;

Persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, Gheorghița Ana, născută la *****, *****, domiciliată în **********;

Avocatului persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, Maliuta Anatolie, în baza mandatului seria/nr. MA 1765800 din 11.10.2023;

Reprezentantului persoanei interesate, Direcția Asistență Socială Protecția Familiei Rezina, Spătaru Ana, în baza procurii nr. 792 din 12.10.2023;

examinând în ședință secretă, în procedură specială, în limba de stat, cererea petiționarei Gheorghița Valentina, persoana interesată Direcția Asistență Socială Protecția Familiei Rezina, cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința lui Gheorghița Ana,

A C O N S T A T A T:

Argumentele participanților la proces:

La data de 06.09.2023, petiționara Gheorghița Valentina a depus cerere privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui Gheorghița Ana, a.n. *****, pe un termen de 10 ani, cu desemnarea petiționarei în calitate de tutore a lui Gheorghița Ana.

În motivarea cererii petiționara indică că Gheorghiţa Ana, născută la *****, *****, este sora soţului ei, *****.

Ana, din copilărie a fost diagnosticată cu „Retard mental moderat. Episindrom”. După tratamente, i-a fost stabilit diagnosticul „Retard mental sever”, fiind încadrată în grad de dizabilitate sever, aflându-se la evidenta medicului psihiatru Cupcic Ludmila. Ana se află într-o stare destul de gravă, având o vorbire nedezvoltată şi neclară, comportament neadecvat: fiind caracterizată de experţi ca imaturitate emoţională: ba e timidă patologic, ba râde neadecvat, apoi poate deveni brusc negativistă. Acțiunile ei sânt lipsite de discernământ, pentru că nu conștientizează şi nu dirijează cu ele.

Familia sa a locuit într-o gospodărie cu mama soacră Gheorghiţa Fedora (mama Anei). Cat aceasta a fot în viaţă - a avut grijă de Ana, fiind ajutată şi de ei, însă la ***** - a decedat. Din acest moment toată responsabilitatea în îngrijirea Anei a trecut la ei.

Fiind cu grad de dizabilitate din copilărie - beneficiază de îndemnizație lunară. Cât a fost în viață, îndemnizația o ridica mama-soacră. Din moment ce a decedat - nu poate ridica această îndemnizație până nu se va institui tutela asupra ei.

Dat fiind că instituirea tutelei asupra copilului ține doar de competența exclusivă a instanței de judecată - a decis să se adreseze cu cererea dată în instanța de judecată.

Fiind obligatorie prezența Expertizei medicale pentru judecarea acțiunii date, la 29.08.2023 a fost finalizată aceasta, la Centrul de medicină legală din mun. Chişinău, unde medicii au ajuns la concluzia că: „Gheorghiţa Ana suferă de maladie psihică cronică: „Retardare mentală severă, cu nedezvoltarea severă a multiplelor funcţii corticale superioare şi anume; memoria, gândirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcţii intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale",.. Ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acţiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voinţa sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere şi îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât şi cu caracter personalei având discernământul psihic abolit în totalitate”. În p.3. expertul menționează că: „Reieşind din starea psihică Gheorghiţa Ana nu poate participa în şedinţa de judecată la momentul actual”, iar în p.4 se indică: „Având în vedere stadiul dezvoltării ştiinţei, este puțin probabil că starea Gheorghiţa Ana se va îmbunătăți, maladia psihică cronica de care suferă susnumita este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri este mai mult ca rezervat”.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. art. 24, 48[39] Cod civil, art. 303, 307 Cod de procedură civilă.

În ședința de judecată petiționara Gheorghița Valentina și avocatul acesteia, Goncear Aurel, au susținut pe deplin cererea depusă și au solicitat admiterea în sensul formulat. Petiționara a menționat că ea cu soțul permanent au locuit cu soacra, care la moment este decedată, în aceiași gospodărie și respectiv și cu Ana, fiind sora soțului ei.

În ședința de judecată reprezentantul desemnat al persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurilor de ocrotire, avocatul Maliuta Anatolie, a relatat instanței că circumstanțele de fapt indicate de petiționară se confirmă în baza probelor cercetate și a solicitat admiterea cererii cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciare.

Persoana în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire Gheorghița Ana, în ședința de judecată la întrebarea instanței nu a răspuns când este născută și cu cine locuiește, menționând doar că „cu Valea”.

În ședința de judecată reprezentantul persoanei interesate, Direcția Asistență Socială Protecția Familiei Rezina, Spătaru Ana, a susținut cererea înaintată de petiționara Gheorghița Valentina, prezentând în acest sens și Avizul cu nr. 774 din 05.10.2023, potrivit căruia se solicită de a accepta posibilitatea stabilirii tutelei față de Gheorghița Ana, a.n. ***** cu numirea tutorului Gheorghița Valentina, a.n. *****.

Aprecierea instanței:

Examinând cererea, audiind explicațiile părților, cercetând probele anexate la dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanța de judecată conchide că cererea înaintată de petiționara Gheorghița Valentina privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința lui Gheorghița Ana, este întemeiată şi pasibilă de a fi admisă, din următoarele considerente.

Conform art. 302 Cod de procedură civilă, (1) În procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele: a) de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă); b) de modificare a condițiilor în care se exercită o măsură de ocrotire judiciară; c) de desemnare și revocare a ocrotitorului provizoriu, curatorului, tutorelui, membrilor consiliului de familie, curatorului supleant, tutorelui supleant, curatorului special, tutorelui special; d) de contestare a deciziilor consiliului de familie sau a autorității tutelare în orice aspect ce ține de măsura de ocrotire contractuală sau judiciară; e) de contestare a faptului producerii efectelor unui mandat de ocrotire în viitor, de suspendare, revocare a mandatului de ocrotire în viitor, precum şi de acordare a unor împuterniciri suplimentare mandatarului sau unui mandatar special; f) de soluționare a altor chestiuni privind măsurile de ocrotire contractuale sau judiciare care, conform legii, sunt de competența instanței de judecată. (2) Cererea de pornire a procesului privind măsura de ocrotire se depune, la alegerea petiționarului: a) la instanța judecătorească de la domiciliul sau reședința temporară a persoanei în privința căreia este instituită sau se solicită instituirea unei măsuri de ocrotire (denumită în sensul prezentului capitol – *persoană fizică*), inclusiv de la locul aflării instituției de tratament sau instituției sociale în care este stabilită aceasta; b) la instanța judecătorească de la domiciliul sau reședința temporară a ocrotitorului provizoriu, curatorului, tutorelui sau mandatarului împuternicit prin mandat de ocrotire în viitor. (3) Instanța de judecată care examinează cererea de pornire a procesului privind măsura de ocrotire solicită dosarul personal de la autoritatea tutelară de la domiciliul persoanei fizice. După rămânerea irevocabilă a hotărârii judecătorești în procesul privind măsura de ocrotire, instanța de fond va restitui dosarul personal autorității tutelare de la domiciliul persoanei fizice, care îl va păstra cel puțin până la decesul acesteia.

În ședința de judecată s-a constatat că cet. Gheorghița Valentina împreună cu familia sa, locuiește împreună cu sora soțului ei, Gheorghița Ana, în aceiași gospodărie. Pe parcursul anilor, de Gheorghița Ana a îngrijit și supravegheat starea ei

de sănătate și siguranță, mama sa, Gheorghița Feodora, care, potrivit certificatului de deces *****, a decedat la data de *****.

Potrivit raportului de expertiză nr. 202335A0558 din 29 august 2023, expertul judiciar al Centrului de Medicină Legală, Antoci Angela, a concluzionat:

1. Expertizata Gheorghița Ana suferă maladie psihică cronică: „Retardare mintală severă", cu nedezvoltarea severă a multiplelor funcții corticale superioare, și anume memoria, gândirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcțiile intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale.

2. Numita Gheorghița Ana ca urmare a maladiei psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este aptă de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ea având discernământul psihic abolit în totalitate.

3. Reieșind din starea sa psihică Gheorghița Ana nu poate participa în ședința de judecată la momentul actual.

4. Având în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil că starea cet. Gheorghița Ana se va îmbunătăți, maladie psihică cronică de care suferă sus-numita este o boală ireversibilă, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșirii este mai mult ca rezervat.

La fel, conform materialelor cauzei, Gheorghița Ana, este încadrată în grad de dizabilitate, iar potrivit Anexei la Certificatul de încadrare în grad de dizabilitate nr. CI2328453 din 13.07.2023, a fost elaborat, repetat, programul individual de reabilitare și incluziune socială a lui Gheorghița Ana, pentru perioada 08.06.2023 fără termen.

Conform art. 65 Cod civil, (1) Persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa. (2) Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atât a persoanei, cât și a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii. (3) Măsurile de ocrotire pot fi contractuale (contractul de asistență, mandatul de ocrotire în viitor) şi judiciare (ocrotirea provizorie, curatela, tutela). (4) Toate măsurile de ocrotire se instituie şi se exercită în condițiile respectării drepturilor și libertăților fundamentale şi a demnității persoanei. Măsurile de ocrotire urmăresc interesul şi bunăstarea persoanei în privința căreia se instituie şi favorizează, pe cât este posibil, autonomia acesteia. (5) Viața sexuală constituie o componentă a vieții private și a libertății individuale, iar orice restricție a acesteia trebuie să fie legitimă, adecvată şi proporțională scopului urmărit. (6) La luarea oricărei decizii care vizează persoana în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire (persoana ocrotită) sau interesele patrimoniale ale acesteia, instanța de judecată, autoritatea tutelară şi persoana însărcinată cu ocrotirea (asistentul, mandatarul împuternicit prin mandat de ocrotire în

viitor, ocrotitorul provizoriu, curatorul, tutorele, membrii consiliului de familie) vor acorda prioritate dorințelor şi sentimentelor persoanei ocrotite, exprimate de sine stătător sau, la solicitarea acesteia, cu ajutorul persoanei de încredere. Dorințele şi sentimentele persoanei ocrotite vor avea prioritate, chiar dacă sunt susceptibile de a expune persoana ocrotită unui anumit risc, cu excepția cazului în care ea se expune unui risc grav ce nu poate fi diminuat prin întreprinderea anumitor măsuri suplimentare. (7) Persoana de încredere este orice persoană aleasă liber de către persoana ocrotită pentru a fi asistată în comunicare. În absența unei alegeri, persoana de încredere, solicitată de persoana ocrotită, va fi desemnată de către centrul comunitar de sănătate mintală.

Conform art. 68 Cod civil, (1) Persoana însărcinată cu ocrotirea, după posibilitate, informează și consultă cu regularitate persoana ocrotită despre toate aspectele ce țin de măsura de ocrotire, precum şi îi oferă suport sau o consultă la solicitarea persoanei ocrotite ori reieșind din circumstanțe. În cazul în care persoana însărcinată cu ocrotirea acționează în numele persoanei ocrotite, aceasta este obligată să se conducă de opinia persoanei reprezentate, în măsura în care persoana ocrotită poate exprima o asemenea opinie. (2) Persoana însărcinată cu ocrotirea este obligată să evalueze şi să ia în considerare, după posibilitate, dorințele şi sentimentele din trecut şi prezent ale persoanei ocrotite. (3) Persoana însărcinată cu ocrotirea este obligată să ducă o evidență separată a patrimoniului şi a activităților persoanei ocrotite şi să păstreze elementele de probă utile pentru a putea demonstra exercitarea corespunzătoare a măsurii de ocrotire. (4) Persoana însărcinată cu ocrotirea este obligată să păstreze confidențialitatea informațiilor care vizează persoana ocrotită, inclusiv a datelor cu caracter personal, sau care se referă la patrimoniul acesteia, cu excepția cazului în care dezvăluirea acestor informații este necesară în procesul exercitării măsurii de ocrotire ori pentru supravegherea exercitării acesteia de către autoritatea competentă sau instanța de judecată, precum şi a altor cazuri prevăzute de lege.

Conform art. 92 Cod civil, (1) Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanța de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispozițiilor legale privind obligația de întreținere a soțului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soților, privind asistența la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective. (2) Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporțională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficiențe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu îşi poate conștientiza acțiunile ori exprima voința.

Conform art. 102 Cod civil, (1) În privința persoanei care, fără a fi lipsită complet de discernământ, are nevoie, în temeiul dispozițiilor art. 65 alin. (1), să fie asistată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei. (2) Curatela se instituie doar dacă prin ocrotirea provizorie nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei. (3) În privința persoanei care, în temeiul

dispozițiilor art. 65 alin.(1), trebuie să fie reprezentată în mod continuu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. (4) Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

Conform art. 103 Cod civil, (1) Instanța de judecată stabilește termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. (2) Prin derogare de la alin.(1), în cazul instituirii tutelei, instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărâre motivată, un termen de până la 10 ani.

Conform art. 106 Cod civil, (1) Sarcina curatelei și tutelei poate fi îndeplinită doar de persoana care nu se află în una din incompatibilitățile prevăzute la art. 55 alin.(4). (2) Lucrătorii medicali și farmaciștii, precum și asistenții medicali care se află în relații de muncă cu instituția în care este internată persoana asupra căreia se instituie tutela sau curatela ori care prestează servicii acestei persoane, inclusiv la domiciliu, nu pot exercita sarcini de curatelă sau tutelă în privința pacienților săi.

Conform art. 107 Cod civil, (1) Curatorul și tutorele sunt desemnați de către instanța de judecată. În cazul în care a fost instituit consiliul de familie, tutorele este desemnat de către acesta conform art.114 alin.(7). (2) Având în vedere situația persoanei ocrotite, aptitudinile celor interesați, precum și componența şi valoarea patrimoniului supus administrării, instanța de judecată poate desemna mai mulți curatori sau mai mulți tutori pentru exercitarea comună a măsurii de ocrotire. (3) Fără încuviințarea celorlalți curatori sau tutori, curatorul și, respectiv, tutorele poate încheia doar actele juridice prevăzute la art.138. (4) Instanța de judecată poate diviza măsura de ocrotire între un curator (sau tutore) însărcinat cu ocrotirea persoanei şi un curator (sau tutore) însărcinat cu administrarea patrimoniului, precum şi poate încredința administrarea anumitor bunuri unui curator supleant (sau tutore supleant). (5) Dacă instanța de judecată nu a stabilit altfel, persoanele desemnate în aplicarea alin.(2)-(4) sunt independente și nu poartă răspundere una față de alta, fiind obligate să se informeze reciproc despre deciziile luate.

Conform art. 55 Cod civil, (4) Nu poate fi tutore sau curator: a) minorul; b) persoana supusă unei măsuri de ocrotire judiciare; c) cel decăzut din drepturile părintești; d) cel declarat incapabil de a fi tutore sau curator din cauza stării de sănătate;

În circumstanțele menționate, instanța de judecată concluzionează că la caz, sunt prezente motivele de fapt și de drept care impun instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen de 10 ani.

În cadrul examinării s-a confirmat faptul că, Gheorghița Ana suferă maladie psihică cronică „Retardare mentală severă”, ca urmare a maladiei date nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională conform stării psihice necesită supraveghere și, îngrijire permanentă, este

strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cit şi cu caracter personal, ea având discernământ psihic abolit în totalitate.

În circumstanțele date instanța ajunge la concluzia că în speță, urmează a fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei. Or, prin ocrotirea provizorie și nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

Totodată ținând cont de concluziile raportului de expertiză care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil că starea persoanei se va îmbunătăți, instanța urmează a dispune instituirea tutelei pe un termen de 10 ani.

De notat că, din motivul stării mintale a lui Gheorghița Ana, prezenta hotărâre nu-i va fi comunicată personal, dar reprezentantului său.

În conformitate cu art. 238-241, art. 302, 308^{7}- 308^{12} Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite cererea depusă de petiționar Gheorghița Valentina, persoana interesată Direcția Asistență Socială Protecția Familiei Rezina, cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința lui Gheorghița Ana.

Se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui Gheorghița Ana, născută la *****, *****, cu domiciliul în **********, pe un termen de 10 (zece) ani.

Se desemnează Gheorghița Valentina, născută la *****, IDNP *****, domiciliată în **********, în calitate de tutore, în privința lui Gheorghița Ana, născută la *****, *****, cu domiciliul în **********, pe un termen de 10 (zece) ani, în vederea ocrotirii şi reprezentării intereselor patrimoniale și personale nepatrimoniale ale acestuia, în limitele prevederilor legale.

Se privează Gheorghița Ana, născută la *****, *****, cu domiciliul în **********, de dreptul la vot stabilit de Codul electoral, pe un termen de 10 (zece) ani.

Copia hotărârii se remite, în termen de 3 zile de la data rămânerii definitive, autorității competente în scopul efectuării înregistrării măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă și se aduce la cunoștință Comisiei Electorale Centrale.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 de zile din momentul determinat conform art. 308^{14} Cod de procedură civilă, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul Rezina.

Preşedintele şedinţei,
judecător **Dorina Cebanița**